

DOI 10.31909/26168812.2019-(45)-26

УДК 796.062

Геннадій ЯРЧУК*
Оксана БАШТОВЕНКО

МІСЦЕ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В РЕАЛІЗАЦІЇ НОВОЇ РЕФОРМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті аналізуються важливі аспекти університетської освіти: розуміння ролі спорту в підтримці здоров'я, гармонійний розвиток студентів і їх здатність вирішувати сучасні проблеми, забезпечення важливих органічних процесів навчання і фізичне виховання, і якість фізичного виховання у вищій освіті.

Ключові слова: фізична культура, вища освіта, реформи вищої освіти, підтримка здоров'я, сучасна епоха.

Постановка проблеми. Людина, як біологічна істота розумна з самого початку свого існування вивчає світ навколо себе і старанно працює, щоб створити собі комфортні умови для життя. Здатність абстрактного мислення дає людям можливість бачити та усвідомлювати себе частиною унікальної і цілісної природи. Для їх присутності на Землі та їх ефективної взаємодії з зовнішнім світом люди повинні розбиратися і розуміти закони природи, у тому числі ті, які забезпечують життєдіяльність її організму. Галузь знань є пріоритетною в будь-якому історичному періоді. Вивчення соціального досвіду пізнання світу завжди було нагальною проблемою для розвитку людини, покращення якості життя і збагачення його допомогою інтелектуальної творчої поведінки.

Розвиток цивілізації в ХХІ столітті вимагає освітньої реформи і стосується всіх країн світу. Національна освіта в останні століття було направлено на великомасштабне промислове виробництво, що забезпечує більшість людей на планеті потенціалом економічного процвітання та самореалізації¹ (Robinson K.). Сучасна ера підкидає нові виклики: кардинальні зміни в умовах життя, проблема перенаселення, швидкості та дисбалансу споживання, що часто загрожують виживанню людства на Землі. З впровадженням новітніх технологій зростаючий темп життя і потік інформації повинні змінити спосіб життя, і люди адаптуються до нових вимог сучасної епохи.

Освіта стала глобальною проблемою і потребує трансформації, це нова екологічна стратегія. Молодій людині потрібен новий тип освіти, який відповідає основним життєвим потребам і наділить його «Навичками 21-го століття»² (Robinson K.). Мета сучасної освіти – зрозуміти навколишній світ, розкрити внутрішні таланти, реалізувати себе і свій народ та стати активними громадянами нашої країни. Освіта має бути пріоритетом для національного розвитку, питанням національної гідності, патріотизму та довгострокову перспективу. Процес реформи освіти в більшості країн світу визначається політичними і комерційними інтересами, а академічна парадигма відкидається. Освіта стала найприбутковішою бізнес-структурою в світі, щорічні витрати на освіту і навчання професійної підготовки досягають 4 мільярдів доларів. Ефективність системи освіти відіграє життєво важливу роль в економіці країни. Створюється глобальний ринок, де знання – це твар, студенти – це ресурси, а умови диктують олігархічні бізнес-структури.

* Ярчук Г. – кандидат філософських наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, e-mail: gennadiu1310@gmail.com;

Баштовенко О. – кандидат біологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, e-mail: osiabasht@i.ua

¹ Робинсон Кен. Как вырастить талантливого ребёнка. Школа будущего URL: <http://www.mann-ivanov-ferber.ru>

² Там само.

Людський потенціал стає ресурсом, а знання замінюються професійною підготовкою і спеціалізацією, обраними стандартами. Університети змушені розміщувати людські ресурси на ринку праці, в силу своєї природи вони перетворюються з навчальних закладів в промислові компанії, які готують продукти для бізнесу. Навчання фахівців вимагає часу, і немає часу швидко реагувати на запити стихійного ринку. В результаті світ поширюється на безробітну молодь з вищою і професійною освітою.

Освіта є найбільш важливою матрицею, в сфері якій людська діяльності лежить в основі, і є особистість з повним позитивним впливом на людину. Це не послуга, а важлива базова цінність. Фактори матеріальних переваг над духовними, відкидає системний підхід до освіти, зменшує соціальні можливості значною і освітньої частини можливості навчання для молоді і не сприяє на користь країні. Освіта, яка є логікою ринку, де студент як творча діяльність стає предметом використання, не сприятиме розвитку суспільства. Політика Організації Об'єднаних Націй в галузі освіти повинна бути впорядкована і встановлена. Молодь в університеті – це майбутня еліта країни творчий потенціал якої, професійна підготовка, спосіб мислення, життя і спілкування визначають нові перспективи розвитку країни.

Отриманні результати досліджень. Управління освітньою політикою є питанням освіти і науки. Українські парламентарії, чиновники, вчителі, представники правозахисних організацій і профспілки сходяться на думці, що реформа повинна бути спрямована на людей. Процес реформи освіти стає все більш важливим і широко обговорюється в суспільстві. Багато експертів відзначають, що нове утворення підриває основи освіти і науки, які строго розділені. В сучасному світі лише 2% вчених проводять серйозні наукові дослідження, створюючи монополію на придбання наукових знань. Масова наука включає незначні примітивні теми, базові знання замінюються поверховістю, інтерпретація спрощується до опису, а логіка і методи світового філософського знання вихолощується. Основні дисципліни скорочені, стандарти недооцінені, іспити замінені на тести, а навчальні заклади беруть участь у боротьбі за кваліфікацію і фінансування. Запровадження дистанційного навчання знизило роль вчителів, зробивши неможливим виконання освітніх функцій. Якість освіти знижується.

Університет являє собою феномен виникнення та розвитку європейської цивілізації як центру знань і фундаментальних досліджень. Кожна країна намагається захистити національні традиції і цінності, щоб забезпечити спадкоємність і передачу досвіду. Важливим є педагогічний колектив захищений від проблем, вчитель, який підтримує матеріал і гідність особистості, підтримує їх самостійне управління. Не можна змиритися зі скороченням людей, які присвятили себе освіті і своєю багаторічною працею зробили вагомий внесок у благополуччя своєї країни.

Реформи повинні схвалити узгоджені і навмисні дії, не приводячи до повного руйнування існуючих систем. Необхідно зберегти кращі традиції, спиратися на позитивний історичний досвід, у сфері освіти і права, і зосередитися на досягненнях сучасного світу науки. Спрощена освіта знижує загальноосвітній рівень молоді і буде матиме короткострокову перспективу. Найбільш освічена людини, яка багато знає і може підготуватися до життя і служіння в суспільстві, може принести більше користі. Цілісна освіта, як проблема соціальної системи, тому потрібно, щоб у нашому суспільстві був запит на якісну освіту. Велика та сильна держава завжди ставить велику мету.

Автономія української держави на законодавчому рівні затвердила, що університет має право самостійно вибирати спектр можливостей для надання освітніх послуг. Міністерство освіти і науки в рамках модернізації у 2015 році надало блоку гуманітарних дисциплін статус необов'язкових, згідно наказу № 1392. Тепер керівництво закладів освіти має встановити, в якій буде викладання історії, філософії, української мови, безпеки життєдіяльності та фізичне виховання. Схвалене рішення може бути дуже суттєвим університетською освітою, це повинно надати можливість вивчити широкий спектр відповідних областей наукових досліджень. Це зменшить стан університету як

багатопрофільного вищого навчального закладу та провідного науково-дослідного і методичного центру. Студент обмежений можливістю вивчати рідну мову і історію, які формують світогляд з філософського розуміння, і гармонійний розвиток, людина буде менш освіченою, незважаючи на отримання дипломів і профільну освіту в обраний для навчання сфері.

Інноваційні реформи висвітлюють проблему викладання фізичного виховання, як обов'язкову проблему в вищих навчальних закладах. Керівники вищих навчальних закладів заохочують створення атмосфери учнів, створюють їм сприятливі умови для занять, що беруть участь в спортивних заходах, але фізичне виховання більше не є академічним предметом. Деякі вищі навчальні заклади відмовилися від обов'язкових занять в рамках навчальної програми з фізичного виховання та складанням іспиту. Студенти мають можливість вибрати заняття спортивних секцій поза навчанням. Реалізація «факультативної форми навчального плану» не включає управління навчально-виховним процесом, що ускладнює залучення студентів до занять спортом.

Фізичне виховання, як освітній процес є невід'ємною частиною ролі системи виховання в суспільстві. Для нього характерні всі загальні характеристики педагогічної діяльності: роль керівництва, підхід вчителів і викладачів, учителів і учнів до реалізації виконання завдань, поставленої мети, побудова систематичного навчання, у відповідності із загальними принципами. Логіка організаційного процесу не повинна втрачати свого освітнього спрямування. Якщо контроль не реалізований, ефективність ключового процесу навчання неможлива, передусім відносини між суб'єктами і об'єктами виховання. Це невід'ємна частина ролі вчителів та учнів, також це процес взаємного зв'язку і змісту.³ (Matveev L.P., 1991). Ці два типи контролю є інтегративними, і педагогічний контроль викладача відіграє важливу роль у самоконтролі студента.

Студенти і викладачі вже випробували інновації у фізичному вихованні і спровокували дебати у сфері освіти. Згідно підготовці національних планів і класифікацій, відсутність обов'язкового фізичного виховання гарантує гармонійний фізичний розвиток, який призводить до поліпшення спортивних здібностей, і систематичний вплив на здоров'я студентів, лише за умов, якщо дані контролю усвідомлюються та проявляються в діях педагога. Через особливості фізичного виховання на собі вже відчули результати стосовно нововведень, як студенти, так і викладачі, що викликало неабияку розгляд в освітньому колі. Мотивація до занять почала знижуватися. Лише 30% студентів у групі відвідують регулярне тренування. Стійкий попит на рекреаційні види спорту може бути сформований тільки в процесі систематичної організації у відповідності зі стандартними планами, і форма занять має першочергове значення. Відсутність контролю у вигляді заліку знижує ефективність навчального процесу. Скасування обов'язкових занять ускладнює процес організації та придбання спортивної складової. Додаткова форма занять порушує право займатися фізичною культурою вдень, а ввечері з різних причин можуть займатися не всі. Студенти, особливо перший курс, у другій половині дня віддають перевагу підготовці до семінарів та контрольних іспитів з основних навчальних дисциплін за спеціальністю. Ранній вік може допомогти їм витримати тягар тренувань, а питання про збереження і захист здоров'я їх не цікавить, вони ці питання ігнорують.

Усунути проблеми, пов'язані з обов'язковим навчальним планом з фізичного виховання, скоротити викладацький склад не пової ставки по заробітний платі. Існує також проблема з ефективним використанням і захистом спортивних споруд. Країна фінансувала будівництво спортивного комплексу, інвестуючи фахівців з навчання, спортивної культури і спорту в наукових дослідженнях, надихаючи його впровадження в суспільну практику, орієнтуючись на майбутнє.

Стаття 26 Закону «Про вищу освіту» визначає, що вищу освіту для формування гармонійної особистості, в тому числі за допомогою участі в здоровому способі життя. Спорт є невід'ємним компонентом загальнокультурного суспільства, спрямованим на

³ Матвеев Л.П. (1991) *Теория и методика физической.*, Физкультура и спорт. 543 с.

зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей з метою повного розвитку і формування індивідуальності. Спорт – є важливим засобом підвищення соціальної і трудової активності людей, задоволення їх моральних, естетичних, творчих і взаємних потреб в спілкуванні, розвитку дружніх відносин між народами і зміцнення миру. Соціальна цінність спорту залежить від його ефективного стимулюючого впливу. Основною метою спорту є постійне поліпшення здоров'я суспільства, розвиток духовного розвитку і тіла та затвердження авторитету державної влади. Фізична підготовка і рівень патріотичного виховання української молоді дуже важливі для військової підготовки, що особливо важливо для захисту і збереження країни в складних умовах. З розвитком сучасної військової техніки вимоги до фізичної підготовки стають все більш високими.

Фізичне виховання – є одним з основних напрямків впровадження спортивної культури у сфері вищої освіти. Система навчальна програми забезпечує найкращі можливості для розвитку молодих людей на основі максимально ефективного використання фізичних і культурних факторів⁴ (Matveev L.P., 1991). Загальна мета суспільства в галузі спорту багато років залежить від основних соціальних потреб, що випливають з необхідності створення та максимізації зростаючих соціальних можливостей людини і зосередження уваги на формуванні гармонійної особистості, яка є духовним, моральним і фізичним вдосконаленням.

Фізичне виховання засноване на розвитку відповідних знань і поліпшення рухових навичок, що призводить до стабільного динамічного стереотипу і усвідомленої потреби в регулярній програмі, волевиявлення та характер. Фізична підготовка визначає здатність людини тренуватися різними способами і одержувати у них певні результати. П. Ф. Лесгафт вважає, що основним завданням фізичного виховання є формування індивідуального фонду спортивних навичок. Піднявши їх до необхідного для життя рівня, можна отримати знання про власність кожного⁵ (Lesgaft P.F., 1987).

Людське життя – це цикл зростання виробництва і безперервного навчання. Життя, в деякому розумінні, означає хороше здоров'я. У довгочасному процесі фізичного виховання в різні періоди вирішується питання оптимізації фізичного розвитку і збереження здоров'я, а його зміст і форма змінюються у відповідності з законом розвитку, пов'язаних з віком і динамікою розвитку умови життя. Студентські роки є заключним етапом фізичного розвитку молоді людини, формування його психічної фізіології і спортивних здібностей. Значні зміни у формі і функції протягом цього періоду, тіло особливо пластично, його легко розвивати, і у нього більше шансів розвинути фізичну форму і здібності. Формування поживних функцій досягає піку взаємодії, а організм підтримує високу ефективність і функціональну активність. Цей етап вимагає ефективного управління формуванням функцій організму. Країна з важливим завданням організації та збереження здоров'я у студентському віці. Високо ефективне тренування забезпечує високий рівень здоров'я, заснований на оптимальному фізичному розвитку молоді людини.

Швидко технологічне ХХІ століття ще більш посилює відсутність фізичних вправ і процесів зміцнення, які різко змінили сучасне життя, фізичні і психічні умови, де він постійно зростає в стресових умовах. Умовна дисфункція рухової функції зменшилася вдвічі, а м'язова система організму атрофувалась від невикористовування. Біологія людини не змінилася, і інтенсивна фізична робота людини генетично запрограмована на інтенсивну фізичну роботу. Фізична активність підвищує імунітет, поліпшує настрій, зменшує занепокоєння і відволікає від стресу. Основним двигуном фізичних вправ є адаптація змін в організмі. Можливість працювати в області технологій, підтримувати правильний рівень здоров'я і фізичної активності та постійно долати стрес, що стало глобальною проблемою сучасних людей.

⁴ Матвеев Л.П. (1991) *Теория и методика физической культуры*: М.: Физкультура и спорт. 543 с.

⁵ . Лесгафт П.Ф.(1987) *Избранные труды* М.: Физкультура и спорт. 359 с.

Здоров'я народу завжди розцінювалося як його багатство. Рівень захисту сил від негативних зовнішніх впливів визначається стійкістю людини. Щорічне фізичний стан і стан здоров'я українських студентів постійно погіршується, що значно знижує обсяг знань, отриманих в цій області, і кількість людей, що займаються спортом. У Швейцарії 80% молодих людей займаються спортом, а в Україні цей показник був знижений до 8%.

Навчання у вищих навчальних закладах є складним і стресовим процесом для розумової роботи, яка полягає в нестачі умов, часу і постійної фізичної активності. Програма уряду щодо відмови від раціонального формування організації матиме незворотні наслідки. Успішно керована вища освіта включає життєдіяльність студентів, які враховують умови життя, кращу організацію життя, роботи, навчання і розваг. Сильний психічний і психологічний стрес, навантаження, навчання і соціальні дії вимагають підтримання від студентів збереження сили і здоров'я. Суттєвою допомогою в цій сфері є просвітницька робота викладача, що допомагають правильно зрозуміти про здоровий спосіб життя. Добре відомо, що зміна роботи – кращий засіб від втоми. Монотонна психологічна активність гальмує молодих людей і може вбити будь-яку самостійність. Спорт забезпечує емоційну стабільність і витривалість, поліпшує мислення, сприйняття, увагу, пам'ять і підтримку інтелектуальну готовність до навчання. Щоденні і щотижневі заплановані розподілу часу використовуються для розумової і фізичної активності, щоб оптимізувати життєву енергію дня і допомогти відновити тіло вночі. Фізичні навантаження денної форми середньої інтенсивності забезпечує ще більш працездатність до кінця всього дня, та сприйняття позитивного впливу, який буде залишатися протягом тижня⁶ (Maglovaniy A.V., 1998). Важливо надати студентам умови для занять фізичною культурою вранці, а поза в неklasного часу обирати спортивні секції які більш до вподоби. Здоровий спосіб життя та заняття спортом відволікають молодь від поганих звичок та нездорових розваг. Важливо виховувати у студентів почуття ставлення до життя, коли молода людина планує майбутнє і здатний відповідальним і активним чином створити всі компоненти здоров'я для свого майбутнього життя. Динамічне суспільство вимагає високої соціальної мобільності студента.

Сучасний емоційний зв'язок через електронні носії не сприяє взаєморозумінню і посилення при цьому стрес людини. У процесі розвитку фізичної активності, комунікативних навичок, для досягнення психологічних потреб людей треба спілкуватися, легко зустрічатися з людьми і виражати почуття⁷ (Kodzhesau, M. X., 2016). Загальні мотивації та інтереси, колективні дії, виразні рухи і віртуальні відносини прямого спілкування з перетворенням голосів стають реальністю. Позитивні емоції, прийняття до спільної праці, що дають людям відчуття особистої цінності. Навички спілкування будуть корисні для молодих людей у майбутній кар'єрі.

Освітні установи є єдиною областю, де молоді люди можуть займатися вільними видами спорту безкоштовно. Якщо країна втратить контроль над студентським спортом, фітнес-індустрія візьме на себе ці функції. В Україні мережа спортивних залів всіх рівнів і розмірів швидко розширюється, і її робота заснована на комерційних засадах. Фітнес-індустрія пропонує групові та індивідуальні курси класичного і альтернативного спорту, а також безліч інших послуг. Є багато заслужених фітнес-клубів, вони наполягають на стандартах і умовах курсу, робота професійних тренерів, їх поле ентузіастів, сприяє пропаганді здорового способу життя⁸ (Vidrin V. M., 2011). У 2011 році була скасована ліцензія на заняття спортом, що забезпечує професійну освіту для тренерів, що змушувало людей сумніватися в наданні якісних послуг. Група молодих тренерів кинулася в клуб без належної освіти і спортивного досвіду, як правило, далеко від сфери фізичної культури та

⁶ Магльований А.В (1998) *Працездатність студентів: оцінка, корекція, управління*, Львів, 59 с.

⁷ Коджешау, М. Х. (2016) *Фактори, що визначають фізкультурно-спортивну активність студентів*, Теорія і практика фізичної культури. №3. С. 56-57

⁸ Видрін В. М., Зиков Б. К., Лотоненко А. В. (2011) *Фізична культура студентів вузів: Учб. посібник*. К: Академія, 160 с.

спорту. Негативні наслідки, пов'язані з рекламою нових технологій і спортивних інструментів, можуть бути гарантовані тільки на етапі розробки і не пройшли випробування часом. У свою чергу, клієнти не завжди дотримуються програм навчання, акцентують увагу на умовах оплати акцій і беруть участь в 2-3 заняттях підряд. Не всі клуби забезпечують санітарію та гігієну приміщень і будівель, які не відповідають національним нормам і стандартам.

Ефективність процесу лікувальної фізкультури може бути досягнута, якщо дотримуються комплексу організаційно-методичних заходів. Кваліфікація, рівні теоретичної і практичної підготовки, педагогічні навички і професійний досвід є основою якісної майстерності. Використання програм, що надаються наукою, відповідальне ставлення до груп за наймом, навчальний контроль і дотримання методів і принципів навчання є важливими вимогами для роботи вчителя. Порушують правила гігієнічні і санітарних умови, можуть задати шкоди і негативно вплинути на здоров'я людини. В системі освіти необхідно залучати кращих експертів, які взяли на себе зобов'язання, прагнуть підвищити свою кваліфікацію і наукову роботу, а також бути в змозі підтримувати хороші показники молоді та любити свою професію. Освіта відрізняється від навчання.

Метою навчання є виховання у молодих людей самосвідомого відношення до своєї поведінки, виховання прагнення до вдосконалення свого духовного миру та свого тіла, досягнення цілей, досягненню особистості і творчості та самореалізації.

Висновки і перспективи подальших розробок у даному напрямку. Гармонійний розвиток людини є спільною метою навчання і виховання. Фізична культура забезпечує психологічну, естетичну та фізичну роботу молодшої людини, яка допомагає поліпшити його здібності за допомогою активних, незалежних і свідомих дій. Фактичний ефект фізичного виховання залежить від системи стандартизації навантаження, формування спортивних здібностей та успішності учнів, розумних вимог, і розумної волі до дії і позитивного впливу на їх життя. Краща організація навчального процесу допоможе поліпшити працездатність студентів, ефективні знання, створення та освоєння наукової діяльності, а також якість освіти як стратегічної мети. Держава повинна контролювати загальний розвиток студентської молоді, а не передавати цю відповідальність бізнес-структурі. Тільки освітні установи можуть ввести фізичне виховання в невіддільний процес навчання і виховання. Створення інтенсивних умов праці без надмірної роботи допоможе діяльності у сфері вищої освіти і працездатності студентів і матиме загальний позитивний вплив на молодь. Останнім часом освітнє співтовариство старанно працювало над тим, щоб забезпечити функціонування університетського спортивного відділу в країні. Завдяки спільним позитивним діям експертів в галузі освіти, згідно з рішенням Верховної Ради України від 19.10.2016 р., рекомендується вводити два обов'язкових уроку фізкультури щотижня. Очікується, що керівництво вищих навчальних закладів не буде ігнорувати політичні рішення і початкові рішення країни. Підтримання фізичного виховання у вищих навчальних закладах є проблемою громадської охорони здоров'я і стратегічною метою національного розвитку. Тільки здорові, активні і добре освічені люди можуть створити і захистити країну і стати об'єктом національної гордості.

Література

- Видрін В. М., Зиков Б. К., Лотоненко А. В. (2011) *Фізична культура студентів вузів*: Учб. посібник. К: Академія, 160 с.
- Коджешау, М. Х. (2016) *Фактори, що визначають фізкультурно-спортивну активність студентів*, Теорія і практика фізичної культури. №3. С. 56-57
- Лесгафт П.Ф.(1987) *Избранные труды* Физкультура и спорт. 359 с.
- Магльований А.В (1998) *Працездатність студентів: оцінка, корекція, управління*, Львів, 59 с.
- Матвеев Л.П. (1991) *Теория и методика физической*: Физкультура и спорт. 543 с.

Робинсон Кен,. *Как вырастить талантливого ребёнка. Школа будущего* URL: <http://www.mann-ivanov-ferber.ru>

REFERENCES

- Lesgaft P.F. (1987) *Izbrannye Trudy*, M.: Fizkultura i sport. 359 s.
- Matveev L.P. (1991) *Teoriya i metodika fizicheskoy kultury*, M.: Fizkultura i sport., 543 s.
- Maglovaniy A.V (1998) *Pracezdatnist studentiv: ocinka, korekciya, upravlinnya*, Lviv, 59 s.
- Robinson Ken, *Shkola budushego. Kak vyrastit talantlivogo rebyonka*. URL: <http://www.mann-ivanov-ferber.ru>
- Vidrin V. M.(2011) *Zikov B. K., Lotonenko A. V. Fizichna kultura studentiv vuziv: Uchb. posibnik.*, K: Akademiya, 160 s.
- Kodzhesau, M. X. (2016) *Faktori, sho viznachayut fizkulturno-sportivnu aktivnist studentiv, Teoriya i praktika fizichnoyi kulturi*. №3. S. 56-57

Yarchuk G., Bashtovenko O. Place of physical education in the new higher education reform

The article analyzes important aspects of university education: understanding the role of sport in maintaining health, the harmonious development of students and their ability to solve modern problems, ensuring important organic learning processes and physical education, and the quality of physical education in higher education.

Creating intensive working conditions without undue work will help higher education and student work activities and have an overall positive impact on youth. Recently, the educational community has worked hard to ensure that the university's sports department operates in the country. Due to the joint positive actions of the experts in the field of education, in accordance with the decision of the Verkhovna Rada of Ukraine dated 19.10.2016, it is recommended to introduce two compulsory physical education lessons every week. It is expected that the management of higher education institutions will not ignore the political decisions and initial decisions of the country. Maintaining physical education in higher education is a public health problem and a strategic goal of national development. Only healthy, active and well-educated people can create and protect the country and become the object of national pride.

Key words: *physical culture, higher education, higher education reform, maintaining health, modern era.*